

[Forsvarsministeren.]

naturligvis også blive inddraget i overvejelserne i dette arbejde. Det er min hensigt at fremme dette udvalgs arbejde mest muligt og på den måde søge at tilvejebringe den klarhed over forswarets personelproblemer i al almindelighed, som er ønskelig, og naturligvis i særlig grad det spørgsmål, som her er til debat.

Knud Østergaard: Ministeren erkendte, at der foreligger et problem, men ministeren antydede ikke meget i retning af, synes jeg, hvordan dette problem skulle løses. Jeg havde jo stillet spørgsmålet direkte: hvad agter ministeren at gøre? I sit svar henviste ministeren til det nedsatte udvalg, som vistnok normalt kaldes 14. januar udvalget, og ministeren lovede at fremskynde dette udvalgs arbejde. Som situationen tegner sig i dag, er jeg bange for, at dette ikke er nok, og derfor vil jeg gerne have lov til at følge udviklingen, og jeg beder ministeren om også at følge udviklingen, for jeg finder, at som den tegner sig i dag, er den alvorlig, og jeg er bange for, at selv en fremskyndelse af udvalgsarbejdet ikke vil være tilstrækkelig i den foreliggende situation.

Forsvarsministeren (Victor Gram): Hr. Knud Østergaard er naturligvis velkommen til at følge situationen. Jeg kan forsikre hr. Knud Østergaard om, at dels flyverkommandoen, dels forsvarsministeriet i høj grad vil have opmærksomheden rettet mod dette problem for forsaret i al almindelighed og naturligvis også på dette specielle spørgsmål.

Jeg vil da gerne henlede opmærksomheden på, når jeg har antydnet mulighederne for en lidt større afgang i den kommende tid end normalt, at vi jo har dækning i den forstand, at vi dels har piloter under uddannelse i Canada, som vender tilbage og kan gå ind i jobbet, dels har under uddannelse på Avnø et betydeligt antal flyveelever, som senere går til Canada, således at vi i den uddannelse, vi har i gang, stort set har dækning for behovet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af **Bjørn Larsen** til socialministeren:

„Anser ministeren de evnesvages arbejdsforhold på forsorgens beskyttede værksteder for at være tilfredsstillende med hensyn til lønnen og arbejdets karakter?“

Bjørn Larsen: Årsagen til, at jeg stiller dette spørgsmål, skal søges i den debat, der har været og stadig bliver ført omkring beskæftigelsen på nogle af åndssvageforsorgens beskyttede værksteder, hvor patienterne er beskæftiget med produktion af pornografi af forskellig art.

For dog med det samme at tage vinen ud af sejlene på visse blade af det lettere middagskavaleri vil jeg dog gerne sige, at det ligger mig fjernt med dette spørgsmål at ville rejse nogen pornodebat, da der vist ikke findes nogen undersøgelse af, hvorvidt pornografi overhovedet virker skadeligt over for de evnesvage eller ej. Men ud fra almindelig sund sans må det synes betænkeligt, at de evnesvage er beskæftiget med et arbejde, som for det første er særdeles ringe lønnet og vel ikke kan siges at virke uddannende eller udviklende i nogen retning, når man samtidig betænker, at evnesvage på disse beskyttede værksteder skal uddannes til senere muligt at klare sig selv. Endvidere finder jeg det forkert, at staten gennem åndssvageforsorgen hjælper private firmaer, der betaler så ringe løn, at de kan have svært ved at skaffe arbejdskraft på det frie marked. Man kunne passende i stedet efter min mening starte produktion af forskellig art til statens egne institutioner og videreudvikle det arbejde, der er påbegyndt, fremstilling af egne produkter med salg på det frie marked for øje.

Til slut kan jeg ikke tilbageholde et lille hjertesuk, der måske snarere burde tilstilles justitsministeren: hvornår holder man dog op med at lade politiet afhente pornografien, nu hvor det er kommet så vidt, at en anden statsinstitution selv producerer den?

Socialministeren (Bundvad): Åndssvageforsorgens beskyttede værksteder er en forholdsvis ny form for virksomhed inden for åndssvageforsorgens område. Da åndssvageforsorgsloven trådte i kraft i 1959, havde åndssvageforsorgen af beskyttede værkste-